

Boekrecensie in **CREDO**, juni 2006

A.M. Spijkerboer, *Rembrandts engel*. Bijbelverhalen van een schilder, Skandalon, Vugt 2006, 239 blz.

Dit is een fantastisch mooi uitgevoerd boek! De schilderijen, etsen en tekeningen van Rembrandt over bijbelse gebeurtenissen zijn prachtig van kwaliteit weergegeven. De toelichtingen zijn goed leesbaar en diepgaand tegelijk. Bijpassende bijbelgedeelten zijn weergegeven in de vertaling van de Naardense Bijbel. Al met al vind ik dit de mooiste uitgave ter gelegenheid van 400 jaar Rembrandt. Ik heb er vele bekeken. De titel Rembrandts engel heeft een dubbelzinnige betekenis. Dr. Spijkerboer kan haar verbazing niet anders verwoorden, als het gaat om het bijzondere talent van Rembrandt. Hij moet een speciale beschermengel gehad hebben om van jongs af aan tot op hoge leeftijd zo geïnspireerd te kunnen werken. Want het is briljant hoe hij heeft aangevoeld, wat de ernst en spanning van bijbelverhalen zijn en dat zo te kunnen uitbeelden. Daarbij – en dat is de andere kant – heeft dr. Spijkerboer bijzondere achting voor de veelzijdige wijze waarop een engel in Rembrandts werk een plek vindt, zowel zittend, staand, als vliegend. Mede daarom besteedt zij ook veel aandacht aan het apocriefe bijbelboekje Tobit, waarin een engel een grote rol speelt. Je kunt je afvragen, hoe Rembrandt daar zo door geboeid werd. Maar antwoord is er niet op die vraag, want we weten niets van zijn overwegingen. Wie het boek eens leest, zal misschien merken, dat armoede en rijkdom, dienstbaarheid en hulp vanuit den hoge en oprechte dankbaarheid daarbij de hoofdtoon van het boekje vormen en dat sprak hem zeker aan. Prachtige uitleg en illustraties zijn er voor de tijd rond Kerst en Pasen. En de aartsvaders krijgen ook veel ruimte. Dit boek is leerzaam, onderhoudend en zo mooi uitgevoerd, dat het genieten is voor de liefhebber. Jammer, dat de toelichting bij het kunstwerk soms niet naast dat kunstwerk is afgedrukt, zodat je steeds moet bladeren. Maar dat is geen echte kritiek zou ik denken. Dit boek een aangename verrassing, een welkome bijdrage over Rembrandt.

W.J.W. Scheltens